

Planeringsstrategi för kommunomfattande översiktsplan, Framtidsplan 2050

Antagen av Kommunfullmäktige 25 april 2024 §33

Dokumentnamn: Planeringsstrategi för översiktsplanen, 2024-03-12

Diarienummer: KS-2022/00474

Dokumenttyp	Framtagen av	Beslutad av	Giltighet	Gäller
☒ Plan ☐ Riktlinje ☐ Rutin ☐ Handbok	☐ Avdelningen för ekonomi och upphandling ☐ Avdelningen för ledningsstöd ☐ HR-avdelningen ☐ Kommunikations-avdelningen ☐ Avdelningen för styrning och utveckling ☒ Samhällsutvecklingsavdelningen ☐ Kommunlednings-förvaltningens stab	☐ Ekonomidirektör ☐ Administrativ direktör ☐ HR-direktör ☐ Kommunikationsdirektör ☐ Samhällsutvecklingsdirektör ☐ Kommundirektör ☐ Chef styrning och utveckling ☐ Stabschef ☐ Annan behörig chef	☐ Gäller från och med: XX ☐ Gäller till och med: XX ☒ Gäller tillsvidare	☒ Förvaltningar ☒ Bolag

Innehåll

Sammanfattning.....	4
Bakgrund.....	5
Syfte och mål	5
Process och organisation	6
Metod och disposition av dokumentet.....	7
Genomgång av nationell lagstiftning och statliga och mellankommunala intressen.....	8
Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning.....	8
Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen.....	11
Nya planer, strategier, riktlinjer och rutiner i Halmstads kommun.....	22
Uppföljning av innehållskrav i Framtidsplan 2050.....	25
Uppföljning av översiktsplanen - tillämpning och användning	27
Underlag och följduppdrag till översiktsplanen.....	30
Sammanfattande bedömning och fortsatt översiktsplanearbete.....	37
Bilaga 2.....	39

Sammanfattning

Översiktsplanen utgör kommunens långsiktiga bedömning av hur mark- och vattenområden bör användas och bebyggelsen utvecklas i stora drag. Den är vägledande för detaljplaner och för beslut i enskilda ärenden om byggande och annan användning av mark- och vattenområden. Översiktsplanen måste vara aktuell för att fungera som vägledning, vid såväl kommunens egna beslut om bland annat detaljplaner och bygglov, som andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken.

I samband med framtagandet av planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet och kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen. Kommunen ska även bedöma i vilken utsträckning översiktsplanen är aktuell. Planeringsstrategin ska ha antagits senast två år efter ordinarie val vilket denna gång är den 11 september 2024. Planeringsstrategin ersätter aktualitetsprövningen av översiktsplanen som tillämpades enligt den tidigare lagstiftningen.

Översiktsplanen bedöms vara aktuell med undantag av mark- och vattenanvändningskartan för det geografiska området vid Östra stranden. I de fall där översiktsplanen inte har tillräckligt tydliga ställningstaganden föreslås arbeten med fördjupade planer eller tematiska tillägg.

För närvarande pågår följande planer:

- Fördjupad översiktsplan för Larsfrid och Vilhelmsfält
- Tematiskt tillägg för förnybar energi
- Arkitekturpolicy som tematiskt tillägg

De nya planer som i arbetet med planeringsstrategin konstaterats att det finns behov av är följande:

- Östra stranden – utveckling av stadsdelen med klimatanpassning, ökade rekreativvärden för stadens invånare och destinationsutveckling
- Hamnen – fördjupad översiktsplan vid behov av en utökning av hamnområdet med större utfyllnad samt klimatskydd
- Kommunikationsreservatet – översyn som föreslås behandlas i regional fysisk plan för Halland

Av dessa bör fördjupad översiktsplan för Östra stranden påbörjas inom mandatperioden. Behovet av en fördjupad översiktsplan för hamnen ligger längre fram i tiden. Översyn av kommunikationsreservatet söder om Fylleån föreslås behandlas av regional fysisk plan då detta även berör Laholms kommun, Trafikverket och Region Halland.

Kommunens framtida arbete med att ta fram nästa planeringsstrategi föreslås inledas direkt efter nästa ordinarie val. Det kontinuerliga arbetet med översiktsplaneringen sker genom att projektgruppen möts kontinuerligt varje år, att underlag uppdateras vid behov och att tematiska tillägg och fördjupade översiktsplaner tas fram. Dessa ersätter översiktsplanen inom ett visst tematiskt eller geografiskt område.

Bakgrund

Översiktsplanen utgör kommunens långsiktiga bedömning av hur mark- och vattenområden bör användas och bebyggelsen utvecklas i stora drag. I översiktsplanen talar kommunen om hur man vill att stad och land ska utvecklas, var det kan och bör byggas, var det behövs nya vägar och vilka områden som bör bevaras. I planen beskrivs också vilka hänsyn som ska tas till allmänna intressen såsom kulturhistoriska kvalitéer, naturvärden och risker samt hur riksintressen skall hanteras.

Översiktsplanen är inte juridiskt bindande, men är ett viktigt strategiskt verktyg där framtida behov vägs mot tillgängliga resurser. Den är vägledande för detaljplaner och för beslut i enskilda ärenden om byggande och annan användning av mark- och vattenområden. Det kan bland annat handla om bostadsbyggande, verksamhetsområden, handel, service, fritid och rekreation.

Översiktsplanen utgör bedömningsunderlag både för kommunen, länsstyrelsen och domstolar men ger inga rättigheter eller skyldigheter. Översiktsplanen har ett långt tidsperspektiv.

Översiktsplanen måste vara aktuell för att fungera som vägledning, vid såväl kommunens egna beslut om bland annat detaljplaner och bygglov, som andra myndigheters beslut om exempelvis tillstånd enligt miljöbalken. Det är också viktigt att översiktsplanen är aktuell så att företrädare för regional och statlig planering ska kunna väga in kommunens ställningstaganden, till exempel vid planering av ny infrastruktur som vägar, elledningar på stam- eller regionnätet eller vindkraft.

Plan- och bygglagens tredje kapitel ändrades den 1 april 2020. Syftet med ändringen är att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. Efter det ordinarie valet den 11 september 2022 började kravet på att kommunen ska anta en planeringsstrategi att tillämpas. Kommunernas första planeringsstrategi ska ha antagits senast två år efter ordinarie val vilket denna gång är den 11 september 2024. Planeringsstrategin ersätter aktualitetsprövningen av översiktsplanen som tillämpades enligt den tidigare lagstiftningen. Planeringsstrategin ska fortsättningsvis tas fram under första halvan av perioden mellan två ordinarie val. Syftet med planeringsstrategin är att den ska främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell och vara mer framåtsyftande än vad aktualitetsprövningen var.

Länsstyrelserna ska lämna ett underlag till kommunen inför framtagandet av planeringsstrategin någon gång under den andra halvan av tiden mellan två ordinarie val. Länsstyrelsens underlag för Halmstads kommun inkom till kommunen 2022-09-09.

Beslut om uppdrag att ta fram en planeringsstrategi för översiktsplanen gavs av kommunstyrelsen 2023-06-20.

Syfte och mål

Syftet med planeringsstrategin är att kommunen ska ta ställning till eventuellt ändrade eller nya planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Kommunen ska också ta ställning till det fortsatta arbete med översiktsplaneringen och bedöma i vilken utsträckning

översiktsplanen är aktuell och vilka eventuella tillägg eller fördjupningar av översiktsplanen som behöver göras.

Huvudmålet med att ta fram en planeringsstrategi är att säkerställa översiktsplanens status som vägledande dokument för kommunens och andra myndigheters beslut som gäller den fysiska planeringen.

Ett mål är också att få svar på vilka eventuella tillägg eller fördjupningar som behöver göras för att översiktsplanen ska hållas aktuell även fortsättningsvis.

Process och organisation

Ansvarig för arbetet med att ta fram planeringsstrategi för Framtidsplan 2050 är kommunledningsförvaltningen genom samhällsutvecklingsavdelningen.

För att bevaka och följa upp översiktsplanen och tillhörande fördjupad översiktsplan har översiktsplanens stora projektgrupp återaktiverats. Denna projektgrupp består av representanter från kommunens förvaltningar och bolag.

Gällande översiktsplan

Kommunens gällande översiktsplan, Framtidsplan 2050, antogs av kommunfullmäktige 2022-03-30 och vann laga kraft 2022-08-12. Till översiktsplanen hör länsstyrelsens granskningsyttrande, daterat 2021-12-02.

Översiktsplanen har kompletterats med fördjupad översiktsplan för centrum som antogs av kommunfullmäktige 2023-11-23. Till planen hör länsstyrelsens granskningsyttrande, daterat 2023-08-31. Beslutet att anta den fördjupade översiktsplanen har överklagats och har därmed inte vunnit laga kraft ännu.

Metod och disposition av dokumentet

Planeringsstrategin har delats in i olika avsnitt.

- Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning
- Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen
- Nya planer, riktlinjer och rutiner i Halmstads kommun
- Uppföljning av innehållskrav i Framtidsplan 2050
- Uppföljning av översiktsplanen - tillämpning och användning
- Underlag och följduppdrag till översiktsplanen
- Sammanfattande bedömning och fortsatt översiktsplanearbete

Arbetet har letts och sammanställts av en projektledare från Samhällsutvecklingsavdelningen. En projektgrupp med representanter från kommunens förvaltningar och bolag har bidragit med kunskap om tillämpning och användning av gällande översiktsplan samt framfört behov framåt. För att få veta hur översiktsplanen fungerar att använda skickades en enkät ut till alla tjänstepersoner som använder översiktsplanen. Svaren från enkäten kompletterades med workshops så att frågeställningarna kunde fördjupas och diskuteras ytterligare.

Handlingar som tillhör planeringsstrategin är följande:

- Karta över preliminär avgränsning av fördjupad översiktsplan för Östra stranden
- Sammanställning av enkät utskickad till kommunens förvaltningar och bolag
- Länsstyrelsens underlag inför beslut om planeringsstrategi i Halmstads kommun, 2022-09-09

Genomgång av nationell lagstiftning och statliga och mellankommunala intressen

Enligt 3 kap. 23 § PBL ska kommunfullmäktige i planeringsstrategin ta ställning till ändrade planeringsförutsättningar av betydelse för översiktsplanens aktualitet. Enligt 3 kap. 26§ PBL ska länsstyrelsen i ett underlag till kommunen redovisa sådana statliga och mellankommunala intressen som kan ha betydelse för översiktsplanens aktualitet. I underlaget ska länsstyrelsen ange hur dessa intressen förhåller sig till översiktsplanen och om länsstyrelsens granskningsyttrande i någon del inte längre gäller. Länsstyrelsens underlag för Halmstads kommun inkom till kommunen 2022-09-09. Länsstyrelsen bedömer att deras granskningsyttrande, daterat 2021-12-02, som tillhör översiktsplanen fortfarande gäller.

Nedan följer en redovisning av lagar samt nationella, statliga och mellankommunala intressen som har tillkommit eller ändrats sedan översiktsplanen, Framtidsplan 2050, antogs.

Nya lagar och översyn av befintlig lagstiftning

Plan- och bygglagen

Den 1 augusti 2018 infördes nya krav på översiktsplanens innehåll vad gäller kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön till följd av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt hur sådana risker kan minska eller upphöra. Dessa nya lagkrav har tagits hänsyn till i arbetet med Framtidsplan 2050.

I april 2020 infördes ändringar i 3 kap PBL med syftet att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. Det införs nya bestämmelser om när hela eller delar av översiktsplanen ska anses vara aktuell och upphör att gälla. Kommunen ska i princip anta en planeringsstrategi i början av varje mandatperiod. Vidare fick regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter för att ta fram en digital standard för utformning av översiktsplaner, regionplaner och områdesbestämmelser. Lagkraven har tagits hänsyn till vid arbetet med Framtidsplan 2050. Även arbetet med denna planeringsstrategi är ett sätt att uppfylla lagens krav.

Den 1 januari 2023 trädde en ändring av plan- och bygglagen i kraft som anger att regional fysisk planering, förutom i Stockholms och Skåne län, även ska ske i Hallands län. En regionplan ska beslutas av regionfullmäktige senast i juni 2026. Kommunens översiktsplan ligger till grund för arbetet med ny regional plan för Hallands län.

Miljöbalken

I januari 2018 infördes ett nytt 6 kap. - Miljöbedömningar - i miljöbalken vilket exempelvis innebär nya och ändrade ord och uttryck för att tydliggöra processer om miljöbedömning. Översiktsplanens miljöbedömning togs fram efter 2018 och arbetet har därmed utgått från den nya lagen.

Bostadsförsörjningslagen

Att kommunerna har huvudansvaret för bostadsförsörjningen framgår av bostadsförsörjningslagen. Varje kommun ska med riktlinjer planera för bostadsförsörjningen i kommunen. Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Där anges också vilka krav som ställs på kommunen när det gäller planeringen för bostadsförsörjningen och även vilka roller länsstyrelsen och regionen har.

I januari 2014 trädde ändringar av lagen i kraft som påverkar översiktsplanarbetet. Bland annat anges att de riktlinjer som kommunerna ska ta fram för bostadsförsörjningen ska vara vägledande vid tillämpningen av kravet i 3 kap. PBL om att kommunen i översiktsplanen ska redovisa hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.

Bostadsförsörjningslagen ändrades den 1 oktober 2022. Lagändringen innebar bland annat att kommunen ska analysera vilka bostadsbehov som inte tillgodoses på den lokala bostadsmarknaden. Analysen ska genomföras med stöd av ett underlag som Boverket förser kommunen med. I lagstiftningen framgår även vad riktlinjerna och analysen ska innehålla bland annat mål och planerade insatser för bostadsförsörjningen.

Halmstads kommun har tagit fram nya Riktlinjer för bostadsförsörjningen som följer den nya lagstiftningen. Riktlinjerna för bostadsförsörjningen antogs av kommunfullmäktige 2023-10-26. Beslutet överklagat och har ännu inte vunnit laga kraft. Se vidare under avsnittet "Nya planer, strategier, riktlinjer och rutiner i Halmstads kommun" där det framgår vad kommunens nya riktlinjer innehåller och hur det påverkar översiktsplanarbetet.

Barnkonventionen

I januari 2020 blev barnkonvention svensk lag. Detta förstärker barnrätten vid tillämpningen av andra lagar, exempelvis PBL. Barns intressen ingår i princip i alla de intressen som anges i 2 kap. PBL och även i en del andra bestämmelser i PBL uttrycks barns intressen. Barnperspektivet finns beaktat i hållbarhetsbedömningen och barnens perspektiv i barndialoger vid tidig dialog i översiktsplaneprocessen. För att säkerställa att barnkonventionen följs, att barnets perspektiv beaktas samt att barnkonsekvensanalyser görs där så är befogat har kommunen tagit fram en metod och vägledning "*Arbetsverktyg för en jämlik samhällsbyggnadsprocess*" som används i den efterföljande samhällsbyggnadsprocessen. En rad frågor besvaras och används som processtöd vid framtagande av detaljplaner och följer sedan med projektet till projekteringen, så att rätt analyser görs och rätt åtgärder vidtas vid rätt skede. Urvalet av vilka projekt som kommunen tar fram mer omfattande

analyser för såsom barnkonsekvensanalyser och socialkonsekvensbeskrivningar blir således projektbaserade, medan en översiktlig bedömning görs i alla projekt.

Nya underlag gällande statliga och mellankommunala intressen

Riksintressen

Naturvård

Naturvårdsverket tog 2023-06-22 beslut enligt 3 kap 6 § miljöbalken om omprövning av två riksintresseområden för naturvård som berör Halmstads kommun. Beslutet omfattade översyn över riksintresseområdenas gränser och uppdatering av värdebeskrivningarna.

För området Slissån –Suseån (NRO 13 016) innebär revidering av riksintressets geografiska avgränsning ingen väsentlig förändring för kommunen och därmed bedöms revideringen inte heller ge konsekvenser för översiktsplanens aktualitet.

De mest väsentliga förändringarna, som omprövningen av riksintresseområdet för Simlångsdalen-Tönnersjöheden (NRO 13 018) innebär, är ny avgränsning av riksintresset i orten Simlångsdalen. Omprövningen av riksintresset resulterade i att avgränsningen justerades så att redan detaljplanlagda områden som exploaterats på ett sådant sätt att de saknar betydelse för riksintressets värden lyfts ut ur riksintresset. Tidigare omfattades Simlångsdalen i sin helhet av riksintresse för naturvård. Förändringen av riksintresseområdet för naturvård bedöms därför inte inverka på översiktsplanens innehåll eller aktualitet.

Transporter

Trafikverket beslutade 2022-09-26 om riksintresseanspråk för riksintressen enligt 3 kap 8 § miljöbalken; riksintressen för kommunikationer. Beslutet omfattade en fullständig översyn av riksintresseanspråk inom samtliga fyra trafikslag och ersatte Trafikverkets tidigare beslut om riksintressen. Förändring för Halmstads kommun är att Väg 610/E6.04 Anslutning till Halmstad flygplats inte längre bedöms vara av riksintresse.

Att väg 610/E6.04 Anslutning till Halmstad flygplats inte längre är av riksintresse bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet.

Hamnen i Halmstad är ett utpekat riksintresse (allmän hamn) och är i nuläge opreciserat. Trafikverket har påbörjat ett arbete med en precisering av riksintresset i vilket kommunen är med och deltar. Det ligger i linje med översiktsplanen där det anges: *"I dagsläget sträcker sig riksintresset för hamnen långt upp i Nissan, och slutar vid Slottsbron i centrala Halmstad. Som en följd av att Halmstads kommun i kommunomfattande översiktsplan, plan för transportsystemet samt i centrumutvecklingsplanen föreslår ett vägreservat med ny bro över Nissan föreslår kommunen en ny angränsning för riksintresseområdet Hamn."*

Miljö kvalitetsnormer

I översiktsplaneringen behöver kommunen skaffa sig en överblick över framtagna underlag om vattenförekomsterna. Av den antagna översiktsplanen ska det framgå hur kommunen anser att

gällande miljö kvalitetsnormer ska följas. Ett bra arbete med miljö kvalitetsnormer i översiktsplanen bör underlätta för efterföljande detaljplanering, frågan hanteras ofta bättre i ett större sammanhang.

2016 kom Weserdomen, som påverkade hantering och bedömning av miljökonsekvensnormerna (MKN) för vatten. Detta har förts in i svensk lagstiftning under 2019 och är därför tillgänglig via t ex Riksdagens hemsida. I kort påverkade Weserdomen svensk lagstiftning på det viset att man nu måste anse att enstaka kvalitetsfaktorer försämring ska sänka status på en vattenförekomst.

Miljökonsekvensbeskrivningar och annat underlag i en ansökan måste innehålla en beskrivning av hur verksamheten påverkar relevanta kvalitetsfaktorer. Ytterligare ska miljö kvalitetsnormerna för ekologisk status och kemisk status ha samma rättsverkan.

Planeringsinriktningar och den hållbarhetsbedömning med miljökonsekvensbeskrivning som tillhör översiktsplanen bedöms uppfylla de krav som finns. Plan för vatten och va togs fram parallellt med översiktsplanen och utgör vägledningen för hur kommunen ska jobba med vattenfrågor bland annat för att tillgodose miljö kvalitetsnormen för vatten.

Hälsa, säkerhet och risk för olyckor, översvämning och erosion

Förorenat område

Potentiellt förorenade områden finns i översiktsplanens hänsynslager. De flesta hänsynslager förändras hela tiden men det är viktigt att det är tydligt vilka lager som var aktuella vid översiktsplanens antagande. Hänsynslagren uppdateras löpande och finns tillgängliga i kommunens kartsystem. Hänsynslagren i översiktsplanen markeras med aktualitetsdatum så det blir tydligt att det kan finnas mer aktuell information. Dessa lager kan sedan kombineras med översiktsplanens ställningstaganden gällande markanvändningen. Ny information i översiktsplanens hänsynslager hanteras i efterföljande detaljplaneprocess och bedöms i nuläget inte påverka översiktsplanens aktualitet.

Klimatanpassning

Länsstyrelsen menar att det vid framtagande eller översyn av en översiktsplan ska såväl områden utpekade för ny bebyggelse såväl som befintlig bebyggelse utredas med avseende på klimatrelaterade risker.

”Åtgärdsplan för klimatanpassning” antogs av Kommunfullmäktige 2023-11-27. Innehållet kopplat till åtgärder i orterna i kommunen är utvecklat jämfört med underlaget som fanns i samband med framtagandet av översiktsplanen. Likaså är sårbarheten för samhällsviktig verksamhet identifierad. Åtgärdsplanen ligger i linje med översiktsplanen.

I översiktsplanens del B, användning av mark- och vattenområden, finns beskrivet övergripande hur klimatförändringarna påverkar olika orter och stråk och vilka klimatrisker som finns. I översiktsplanen anges inga specifika nivåer för lägsta färdigt golvhöjd för ny bebyggelse. Ny kunskap och nya underlag kommer hela tiden vilket snabbt skulle göra tidigare höjdrekommandationer inaktuella. Översiktsplanens planeringsinriktningar i kombination med uppdaterade hänsynslagret som finns i kommunens kartsystem används som utgångspunkt i detaljplaneprocessen. Därutöver

finns riskkartor tillgängliga i översvämningssportalen ([Översvämningssportalen \(msb.se\)](http://Oversvamningsportalen.ms.se)). Kommunen har även tagit fram egna underlag kring klimatrisker.

Gällande tidsperspektivet kring klimatrisker tas det i översiktsplanen höjd till minst år 2100 eller byggnadens livslängd. I översiktsplanens planeringsinriktning 7.1 Planera för ett robust samhälle anges följande: *”Klimatanpassningsåtgärder dimensioneras minst för beräknade klimatförändringar till år 2100, med havsnivå vid extremväder, beräknat högsta flöde och hundraårsregn.”* Formuleringen *”havsnivå vid extremväder”* är en nivå med mer marginal än *”högsta havsvattenstånd”* vilket gör att anpassning kan ske i detaljplaneskedet. Vid detaljplanering av ny sammanhållen bebyggelse och samhällsviktig verksamhet utgår kommunen från *”beräknad högsta nivå”* förutom i vissa specifika fall. I till exempel hamnen råder andra förutsättningar då verksamheten är beroende av att finnas nära vattnet. Verksamheten är inte heller lika känslig som till exempel bostäder. Det är nödvändigt att det finns en flexibilitet i tillämpningen av de grundläggande utgångspunkterna när det gäller detaljplaner med speciella förutsättningar. Det går inte att förutse alla tänkbara förhållanden som kan uppstå och som kan motivera avsteg från de grundläggande utgångspunkterna. En bedömning av översvämningens risk måste göras i varje enskilt fall. I vissa fall kan det vara motiverat att acceptera en högre sannolikhet för översvämning, under förutsättning att konsekvenserna bedöms kunna hanteras på ett godtagbart sätt och utifrån markanvändningens känslighet.

Översiktsplanen innehåller såväl ett avsnitt om risken för klimatrelaterade skador och ett avsnitt om åtgärder för minskad klimatpåverkan. Hänsynslager förändras löpande varför inga specifika nivåer anges i översiktsplanen. Översiktsplanen bedöms vara fortsatt aktuell.

I fördjupad översiktsplan för centrum har kommunen i de utbyggnadsområden som berörs av översvämningens risk tydligt redovisat att klimatanpassningsåtgärder krävs för utbyggnaden. Kommunen har även pekat ut markreservat för klimatanpassning i planområdet, både för år 2070 och år 2200. För klimatanpassning till år 2200 finns två placeringar av klimatskydd utredda där det ena ryms inom planområdet för fördjupad översiktsplan för centrum.

Översvämningar från hav och höga flöden

Synen på risken för skador på den byggda miljön principiellt framgår i översiktsplanen av planeringsinriktning *”7.3 Befintlig bebyggelse i utsatta lägen för översvämning”*. I den geografiska delen, del B, finns beskrivet för olika orter och stråk vad som är risker och vad kommunen ska åtgärda. I klimatanpassningsplanen finns risker prioriterade och rangordnade samt var och när åtgärder ska vidtas. Hur olika risker ska tas om hand kommer att utredas i de separata projekten.

I översiktsplanen föreslås ingen ny bebyggelse i utsatta lägen för översvämningar inklusive framtida klimatförändringar. Detta framgår av planeringsinriktning *”7.2 Byggnation i utsatta lägen för översvämning”*. Här framgår även när undantag kan göras, vilket i praktiken endast gäller stadens centrum i nuläget. I detta fall föreslås skydd av centrum och i den fördjupade översiktsplanen för centrum föreslås hur frågan ska hanteras.

I översiktsplanen finns avsatta ytor för klimatanpassning av centrum genom storskaliga framtida skyddsåtgärder. I fördjupad översiktsplan för centrum finns dessa ytor tydligare definierade och beskrivna. I efterföljande skeden utreder kommunen klimatanpassningsåtgärderna fördjupat och genomförbarheten ur tekniskt, ekonomiskt och juridiskt perspektiv beskrivs.

Det har inte avsatts någon yta för ett storskaligt skydd i översiktsplanen eftersom kommunen inte hade kommit så långt i planeringen av klimatskyddet när översiktsplanen togs fram. När kommunen kommit längre i planeringen kan det bli aktuellt med en fördjupad översiktsplan för hamnen som inkluderar ett storskaligt klimatskydd. Även Östra stranden är kraftigt översvämningsdrabbat och frågan behöver även här hanteras i en fördjupad översiktsplan.

I översiktsplanen har kommunen tagit höjd för framtida medelvattenstånd, med marginaler. I översiktsplanen anges att klimatanpassningsåtgärder ska dimensioneras för beräknade klimatförändringar till år 2100 inklusive havsnivå vid extremväder med beräknat högsta flöde och hundraårsregn.

Översvämnings från skyfall

Tidigare använde kommunen i beräkningar av skyfall med klimatfaktor 1,25 men nu används 1,3 i klimatfaktor vid utredningar i detaljplaneskedet. Detta påverkar underlaget som finns redovisat i översiktsplanens hänsynslager. För att säkerställa att tillräcklig hänsyn tas i detaljplaneprocessen utgår planeringen från översiktsplanens planeringsinriktningar i kombination med uppdaterade hänsynslager som finns i kommunens interna kartverktyg.

Geotekniska risker, ras, skred och erosion

Kartlagret "Förutsättningar för skred i finkornig jordart" finns inte redovisat i översiktsplanen. Det finns däremot i kommunens interna kartsystem och hänsyn tas till detta vid efterföljande planering utifrån översiktsplanens planeringsinriktningar. Två pågående detaljplaner, Kristinehedsgymnasiet och bostäder vid Knebildstorp, ligger inom område som omfattas av risk för skred i finkornig jordart. Anpassningen hanteras inom de pågående detaljplaner för dessa områden. I övrigt finns inga utpekade utbyggnadsområden som berörs.

Underlag kring stranderosion skulle med fördel tas fram på en regional nivå då det är en fråga som är gemensam för flera kommuner.

För höga temperaturer och värmeböljor finns nytt underlag för hela Sverige från myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Lagret omfattar hela kommunen och redovisar ytvärme (ej värmeöar). Som underlag för fördjupad översiktsplan för centrum finns framtaget en värmekartering för staden Halmstad. I översiktsplanen finns en planeringsinriktning, 7.5 Gröna områden behövs för ekosystemtjänster, som anger följande; *"Grönska som ger värmedämpning, skugga och skyddar mot ultraviolett strålning behövs i ett varmare klimat särskilt i våra urbanare miljöer."* I fördjupad översiktsplan för centrum finns följande planeringsinriktning: *"Grönska som värmedämpning ska möjliggöras i ett varmare klimat i centrumens urbana miljö. Underlag värmekartering ska användas vid planering av grönstruktur och allmän plats och i arbetet med nya detaljplaner."*

I klimatanpassningsplanen finns ytterligare strategiska inriktningar för arbetet med att minska värmeböljors påverkan på människors hälsa. Inriktningen är att använda naturen för klimatanpassning. Därmed kan ekosystemtjänster som dämpar klimatförändringarna stärkas och naturinslag i staden utvecklas.

För att beskriva naturhändelser såsom storm, stora skogsbränder, värmebölja och andra typer av naturhändelser som inte alltid kan ges en geografisk placering kan en beredskapsplan tas fram som studerar dessa frågor. Utifrån detta kan sedan väsentliga delar som berör den fysiska planeringen vägas in i översiktsplanen.

Risker

Kommunala handlingsprogram

Kommunens ”Plan för olycksförebyggande verksamhet” antogs av kommunfullmäktige 2021-11-18.

Inom kommunen stödjer räddningstjänstförvaltningen berörda förvaltningar i ärenden enligt PBL (2010:900). Det innebär bland annat att vara sakkunnig i brandfrågor i stora delar av byggprocessen. Det handlar också om att i kommunens planprocesser beakta risker som ras- och skred, översvämning, avstånd till olika former av riskfylld verksamhet. Det handlar också om att beakta sådant som kan ha betydelse för kommunens förmåga att genomföra insatser som behov av fordon för livräddning på hög höjd, brandposter och behov av framkomlighet för räddningstjänstfordon.

Vindkraftverk och höga byggnadsverk

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har i uppdrag av regeringen att införa, förvalta och utveckla radiokommunikationssystemet RAKEL för skydd och säkerhet. För att vindkraftverk eller andra höga installationer inte ska bli ett hinder för radiokommunikationssystemet bör placeringen av exempelvis vindkraftverk på landsbygden och höga byggnader i tätorter ske i samråd med MSB:s verksamhet för Rakel och ledningssystem. Detta gäller konstruktioner högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

Länsstyrelsen lyfter att samråd bör ske med MSB i samband med samråd om förslag till placering av områden för vindkraft eller inför andra beslut rörande vindkraftverk och höga byggnadsverk.

I översiktsplanen finns information om att generellt för hela landet gäller att objekt högre än 20 m utanför sammanhållen bebyggelse, och för högre objekt än 45 m inom sammanhållen bebyggelse, ska remitteras till Försvarmakten.

Informationen om hantering av vindkraftverk hanteras inom arbetet med tematiskt tillägg för förnybar energi.

Totalförsvaret i fysisk planering

För att uppnå ett robust samhälle, som ska fungera även vid samhällsstörningar och ytterst krig, behöver vi öka medvetenhet om totalförsvarets behov i samhällsplaneringen, vilka i sin tur bygger på

att vi har beaktat risk- olycks- och krisberedskapsperspektiven. Länsstyrelsens bedömningar utgår i dagsläget från framtagna vägledningar från andra myndigheter när det gäller totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen. Det kan röra sig planförslag som kan ha en inverkan på befolkningsskyddet (ex. alarmering, fysiskt skydd, utrymning och inkvartering), olika riksintressen i länet (civila som militära), försörjningsberedskapen eller samhällsviktiga funktioner som bedrivs inom länets geografiska område.

För ytterligare information om totalförsvaret i fysisk planering har MSB och Försvarmakten under de senaste åren tagit fram bra vägledningar.

Totalförsvarets intressen har beaktats och prioriterats i översiktsplanen och bedöms inte påverka planens aktualitet.

Transportplanering

Transportsystemet i samhällsplaneringen

Trafikverket lyfter fram rapporten ”Transportsystemet i samhällsplaneringen”. Hur kommunerna planerar sin bebyggelse har i högsta grad påverkan på huruvida de transportpolitiska målen kan nås. Lokaliseringen av bostäder och verksamheter kan få stora konsekvenser för det framtida trafikarbetet på såväl det kommunala som det statliga vägnätet. Trafikverket vill därför delta i kommunens arbete med den översiktliga planeringen. Samarbete i tidiga skeden är alltid att föredra framför granskning av färdiga förslag. Kommunen har ett kontinuerligt samarbete med Trafikverket.

Den övergripande visionen för kommunens framtida utbyggnadsstruktur bygger på fingerstråk med tätorter i rader likt pärlor på ett band ut från staden, där tätortsutveckling, offentlig och kommersiell service och kollektivtrafik koncentreras. De fem stråken följer större vägar som fortsätter ut från kommunen och kopplar samman regionalt och nationellt. Inriktningar finns för alla transportsätt men med prioriteringsordningen där hållbara transporter prioriteras högst. Översiktsplanens planeringsinriktning 6.4 *Kollektivtrafik är ett yteffektivt sätt att resa.*

I översiktsplanen görs avvägningar mellan olika intressen där transporter är ett allmänt intresse. Bostadsförsörjning är ett annat allmänt intresse som kommunen behöver tillgodose. All ny bebyggelse kommer att innebära en ökning av trafik på befintlig väginfrastruktur. Inriktningen i översiktsplanen är att ny bebyggelse planeras där goda förutsättningar för hållbara transporter finns. Där behov finns att minska barriäreffekten för oskyddade trafikanter föreslås trygga och säkra passager tillskapas.

Kommunikationsreservat

I översiktsplanen finns ett kommunikationsreservat utpekad öster om staden med syfte att flytta ut godstransporter på järnväg från centrala staden. I reservatets norra del (norr om Fylleån) inryms även plats för en flytt av motorvägen. Redan i samband med framtagande av Framtidsplan 2050 konstaterades att en översyn av kommunikationsreservatet behövs. Dels för att det inte bara är en fråga för kommunen utan en översyn behöver ske i samverkan med Trafikverket, region Halland och Laholms kommun. Förutom en minskad trafik genom staden anser kommunen att klimatanpassning

av motorvägen är en viktig hänsyn att studera fördjupat. En eventuell ny dragning av motorvägen söder om Fylleån behöver studeras fördjupat i samråd med Trafikverket, Region Halland och Laholms kommun. Kommunen anser att det är en viktig mellankommunal fråga som bör lyftas in i arbetet med den regionala fysiska planen som håller på att tas fram.

Vägreservat utpekade i översiktsplanen är aktuella. I utbyggnadsplanen har tidsättning för utbyggnad redovisats utifrån behov. Då kommunens inriktning är att prioritera hållbara transporter är det viktigt att utbyggnad inte sker för tidigt då det kan stimulera till ökad biltrafik.

Flygplatser och luftfart

Halmstads flygplats är av riksintresse och i översiktsplanen anges att vid planering ska hänsyn tas till flygplatsens särskilda behov. Inom påverkansområde kring Halmstads flygplats får inga höga objekt tillkomma som kan påverka Försvarmaktens verksamhet.

I översiktsplanen anges att generellt för hela landet gäller att objekt högre än 20 m utanför sammanhållen bebyggelse och för högre objekt än 45 m inom sammanhållen bebyggelse, ska remitteras till Försvarmakten.

Att även Luftfartsverket ska remitteras finns inte specifikt angivet i översiktsplanen men är en rutin som följs i planprocessen. Halmstads kommun berörs av influensområden från Halmstads och Ängelholms flygplatser. Denna information saknas i översiktsplanen men finns med i fördjupad översiktsplan för centrum. Vidare saknas hinderbegränsande områden runt flygplatsen som hänsynslager i översiktsplanen. Däremot finns bullerkurvor runt flygplatsen redovisade.

De hänsynslager och inriktningar kring den civila luftfarten som saknas i översiktsplanen återfinns som information i kommunens interna kartsystem och rutiner finns i detaljplanprocessen att skicka remisser till Luftfartsverket. Detta bedöms inte påverka översiktsplanens aktualitet.

Samhällsplanering och digital infrastruktur

I Halmstads kommun är uppkopplingen till bredband mycket god. Målen i bredbandsstrategin ”Sverige helt uppkopplat 2025” som regeringen presenterade 2016 är uppfyllt. Det kortsiktiga målet om att 95 procent av alla hushåll och företag bör ha tillgång till minst 100 Mbit/s år 2020 är uppfyllt sedan tidigare år. Målet att 98 procent av alla hushåll och företag i hela Sverige bör ha tillgång till minst 1 Gbit/s senast år 2025 är även det uppfyllt. Andel med tillgång till fast bredband via fiber, eller i absolut närhet till fiberansluten byggnad, i Halmstads kommun 1 oktober 2022 var för hushåll 99,25% och för arbetsställen 98,18%.

I översiktsplanen finns planeringsinriktning 8.7 *Digital infrastruktur* som är vägledande för efterföljande planering.

Jordbruksmark

En fråga som har blivit allt mer aktuell efter översiktsplanens antagande är det stora antalet solcellsparkar som planeras på jordbruksmark i kommunen. För närvarande finns ansökningar på uppemot 1000 hektar jordbruksmark inom kommunen där olika företag vill etablera

solenergianläggningar. Jordbruksmarken arrenderas ut ofta under en tid på runt 50 år. Det bedöms an inte vara en irreversibel verksamhet eftersom jordbruksmarken därefter bör kunna återtas i bruk. Frågor som väcks är däremot vilken den faktiska konsekvensen av att nyttja jordbruksmark för solceller under så pass lång tid blir. Det är en snabb omställning nu men kanske inte lika snabb och lätt att gå tillbaka till produktiv jordbruksmark.

I översiktsplanen finns planeringsinriktningar för etablering av större solcellsparkar. Rekommendationen är att vid etablering av solenergiparker ska hänsyn tas till landskapsbildsvärden, kulturmiljövärden samt flygplatsens och försvarets intressen. Kommunen ser en tydlig konflikt mellan livsmedels- och energiproduktion vilket inte hanteras i översiktsplanen. Ett tematiskt tillägg för hållbar energi till exempel sol och vind listades som ett följduppdrag till översiktsplanen. Arbetet med det tematiska tillägget har startat och planeras att vara slutfört under 2025. Här kommer intressekonflikten mellan livsmedels- och energiproduktion att hanteras.

Hanteringen av jordbruksmark i översiktsplanen i övrigt bedöms vara aktuell. Frågan hanteras bland annat i planeringsinriktning 1.6 *Jordbruksmarken - en ändlig resurs* och 1.7 *En restriktiv hållning mot ianspråktagande av jordbruksmark* samt PM Jordbruksmark.

Skogen och skogsbruk

Skogen behandlas översiktligt i översiktsplanen men fördjupas i det nya kunskapsunderlaget, Halmstads blå-gröna värden, som håller på att tas fram. Här kommer riktlinjer för skogen att finnas. Aktuella vägledningarna och underlag vägs in i det nya kunskapsunderlaget som blir ett underlag för fortsatt planering.

Havet och havsplanering

Sveriges första havsplaner beslutades av regeringen den 10 februari 2022. En havsplan ger vägledning om användning för de områden som omfattas av havsplanen. Vägledningen används av myndigheter, kommuner och regioner vid planläggning och prövning vid anspråk på användning inom havsplanerområdet. Näringsidkare inom havsrelaterade verksamheter och andra berörda har nytta av havsplanerna för ökad förutsägbarhet.

För de yttre delarna av kommunens havsområde som omfattas av statlig havsplanering är användningen i översiktsplanen samstämmig med gällande statlig havsplan. Förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet har varit på samråd under hösten 2023. Uppdragets målsättning är att möjliggöra för ytterligare 90 terawattimmar elproduktion till havs utöver den planering som finns i de nuvarande havsplanerna. Den samlade målbilden uppgår då till 120 terawattimmar. Användning energiutvinning avser havsbaserad vindkraft.

För Halmstads kommuns del innebär förslaget till nya havsplaner att ett utredningsområde för energiutvinning (V364) finns föreslaget utanför Halmstads kust. Området är lokaliserat i yttre delen av området mellan baslinjen och territorialvattengränsen. Nuvarande havsplan anger generell användning för detta område. Ett utredningsområde för energianvändning är ett område som bedöms ha goda förutsättningar för energiutvinning men där vidare utredning krävs för att avgöra om

användning energiutvinning är den mest lämpliga. För område V364 anges att det finns ett allmänt intresse av väsentlig betydelse för vindbruk. Då påverkan på försvarets militära del inte är utredd anges området som utredningsområde.

Kommunen kommer att behandla frågan om havsbaserad vindkraft i tematiskt tillägg för förnybar energi. Det är av stor vikt att fördjupade utredningar av påverkan på andra intressen görs för att klargöra vilken placering och omfattning av havsbaserad vindkraft som är möjlig och lämplig inom det förslagna området.

Krisberedskap/Totalförsvaret

Totalförsvaret och samhällets robusthet är viktiga frågor att belysa i översiktsplaner. Försvaret har fått allt större betydelse utifrån omvärldspåverkan och statliga mål. Redan i arbetet med framtagandet av Framtidsplan 2050 var försvarets intressen växande och allt viktigare ur ett nationellt perspektiv, och stor hänsyn har tagits till försvarets intressen i översiktsplanen. Ett växande försvar har i översiktsplanarbetet också bedömts ha stor betydelse för kommunens utveckling då det innebär många arbetstillfällen som också förväntas öka. Av planeringsinriktning 2 "Halmstad som regional tillväxtmotor" slår översiktsplanen fast att försvarets intresse ska prioriteras framför annat. Här står bland annat "*Verksamheter viktiga för Halmstads funktion som regionhubb prioriteras, bland annat sjukhuset, högskolan, försvaret och andra statliga myndigheter.*"

I den geografiska delen innebär hänsyn till Försvarsmakten bland annat att ny störningskänslig bebyggelse såsom bostäder inte föreslås i närheten av utpekade riksintressen och påverkansområden för totalförsvarets militära del. Information om befintliga skyddsrum finns som underlag i översiktsplanen och även som planeringsinriktning om hur dessa ska hanteras för att funktionen ska upprätthållas. Framtidsplan 2050 var således proaktiv i försvarsmaktsfrågan och är fortfarande aktuell även avseende detta område trots att utvecklingen inom området gått snabbt.

Vattenförsörjning

I Framtidsplan 2050 har stor hänsyn tagits till att säkerställa en hållbar dricksvattenförsörjning. Framtagandet av hållbarhetsbedömningen skedde som ett processtöd. Redan i avgränsningssamrådet konstaterades att det var just vattenförsörjningsfrågan och påverkan på kommunens dricksvattentäkter som riskerade att utgöra betydande miljöpåverkan. Översiktsplanen är framtagen med olika alternativ som har konsekvensbedömts och en av de avgörande frågorna i alternativvalet var just för att minimera påverkan på vattentäkterna. Vattentäkterna har således spelat stor roll för hur utbyggnadsområden har pekats ut. Nya områden på vattenskyddsområde har undvikits. Därtill reglerar planeringsinriktning 8 "Tekniska system i ett hållbart samhälle" att kommunen är restriktiv till exploatering inom vattenskyddsområde, att vattenförsörjningen säkerställs långsiktigt, hela kedjan från resurs till användare samt att vattensmarta lösningar för att undvika onödig förbrukning av dricksvatten ska premieras.

Hanteringen av vattenfrågan är central utifrån miljömässig hållbarhet. Att bibehålla kommunens förmåga till dricksvattenförsörjning från flera dricksvattentäkter är också viktigt för robusthet i en allt osäkrare värld.

Kulturmiljöer

Halmstads kommun har tagit fram ett nytt kulturmiljöprogram för staden, Kulturmiljöprogram för Halmstad stad (2020). Sedan tidigare finns kulturmiljöprogram för Halmstads kommun (exklusive staden Halmstad) från 2014. Kulturmiljöprogrammet redovisar särskilda värden i bebyggelsemiljöerna och visar kommunens intentioner för kulturmiljöernas bevarande och utveckling. Huvudsyftet för kulturmiljöprogram är att fungera som ett aktuellt kunskapsunderlag som ska kunna användas inför väl avvägda beslut inom samhällsbyggnadsprocessens olika skeden, så även översiktsplaneringen. Kulturmiljöprogrammet har utgjort underlag för översiktsplanen och bedöms vara aktuellt.

Översiktliga bedömningar gällande påverkan på arkeologi gjordes i arbetet med översiktsplanen. Kulturmiljöperspektivet kommer även att beaktas inom arbetet med tematiskt tillägg för förnybar energi.

Arkitektur

Kommunstyrelsen beslutade 2024-01-30 att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag på en arkitekturpolicy för Halmstads kommun. Policyn kommer att vara en del av kommunens arbete med gestaltad livsmiljö och vara ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

Naturvård

Det finns inga nya underlag som påverkar översiktsplanen sedan den antogs. Vägledning för grönplanering gemensamt framtagen av Naturvårdsverket och Boverket kan ligga till underlag för det arbete som pågår med Halmstads blågröna värden.

Energi- och klimatomställning

I kommunens översiktsplan, Framtidsplan 2050, finns inriktningar om att hållbar energi ska främjas. Fyra områden i kommunens östra delar ska prioriteras för vindkraft. Analyserna som ligger till grund för ställningstaganden i översiktsplanen baseras på vindkraftverk med en totalhöjd på maximalt 150 meter. Tack vare snabb och omfattande teknikutveckling är det idag aktuellt med vindkraftverk med totalhöjder mellan 240 - 300 meter. De större vindkraftverken har drastiskt förändrat förutsättningarna och påverkan på omgivningen. Det innebär att kommunen saknar aktuellt planeringsunderlag som ger vägledning angående flera väsentliga frågor. Kommunen har därför påbörjat ett arbete med ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för förnybar energi som kommer att ge kommunen ett aktuellt underlag och tydliggöra kommunens viljeinriktning kring användningen av kommunens mark och vattenområden.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet är ett allmänt intresse och en av hörnstenarna i hållbarhetsbegreppet. Kommunen har i översiktsplanen arbetat aktivt med att bedöma de tre hållbarheterna; ekonomisk,

ekologisk och social hållbarhet. Konsekvensbedömningen av översiktsplanen gjordes integrerat med planarbetet och utgjorde grund för olika vägval. Kommunen har i översiktsplanen skapat förutsättningar för viktiga funktioner som sjukhuset, försvaret och högskolan för att stärka Halmstads ställning som regional nod. Dessa funktioner ska prioriteras framför andra konkurrerande markanvändningar i staden. I attraktiva pendlingslägen säkras plats för kontor och verksamheter som kan dra nytta av och tillföra mervärden till dessa centrala lägen. Verksamhetsmark finns utpekad i närheten av befintlig och kommande infrastruktur. Även turismutveckling beaktas genom att turismutvecklingspunkter pekas ut för att underlätta utveckling, där Tylösand och Östra stranden är av särskild betydelse.

Skolfrågan är viktig för ungas framtida försörjning och därför viktig utifrån ekonomisk hållbarhet. Fördjupade utredningar har gjorts avseende skolsegregation och kluster för offentlig service har pekats ut i översiktsplanen. I utbyggnadsplanen har utbyggnad av dessa kluster tidsatts och försetts med innehåll. En hållbarhetsbedömning har gjorts av utbyggnadsplanen där ekonomisk hållbarhet beaktats. I översiktsplanen finns tillräckligt många platser utpekade och i strategiskt lämpliga lägen.

Brottsförebyggande planering

Sverige påverkas allt mer av att vara ett samhälle som glider i sär med en tilltagande brottslighet. Detta är ett komplext problem som behöver många olika slags åtgärder. De åtgärder som kan vidtas inom ramen för kommunens fysiska planering är begränsade, likväl är det viktigt att varje verksamhet använder de åtgärder som är möjliga inom respektive område. I Framtidsplan 2050 är ett fokus den sociala hållbarheten och av översiktsplanens målbild, Framtidsbild 2050, framgår att jämlikhetsutmaningen ska prioriteras inom kommunens fysiska planering. I översiktsplaneringen handlar det främst om att ändra långsiktiga strukturer. Halmstad är en segregerad stad, där befolkningen lever åtskilda liv, förståelse saknas för varandra och postnumret har betydelse för de förutsättningar ett barn ges i livet. Att kommunen har som mål att segregationen ska brytas framgår såväl av målbilden Framtidsbild 2050 samt i strategier för hur kommunen växer samt planeringsinriktning 3 "*En god livsmiljö*" som innehåller en mängd olika slags åtgärder. Till exempel vidtas åtgärder såsom att främja blandad bebyggelse, barriärer bryts med trygga förbindelser och olika slags mötesplatser placeras med syftet att olika grupper ska mötas.

Översiktsplanen främjar även en fysisk planeringen för ett växande och brett arbetsliv för att det ska finnas många arbetstillfällen. Det är en viktig åtgärd för att minska segregationen och att fler människor inkluderas i samhället. Det är viktigt att brottsförebyggande planering sker i hela samhällsbyggnadsprocessen och rätt åtgärder vidtas i varje skede. För att säkerställa att så sker har kommunen tagit fram en metod "*Arbetsverktyg för en jämlik samhällsbyggnadsprocess*" som är en bilaga som verkar som process stöd för detaljplanering och projektering som ska fyllas i för varje projekt. Framtagandet av bilagan för den efterföljande planeringen är en del av översiktsplanens genomförande.

Nya planer, strategier, riktlinjer och rutiner i Halmstads kommun

Halmstads kommuns strategi för ett växande Halmstad

Halmstads kommunfullmäktige har beslutat om en strategi för kommunen. Det är ett övergripande styrdokument och strategin beskriver den gemensamma långsiktiga färdriktningen för kommunen. Strategin heter "Halmstads kommuns strategi - för ett starkt och växande Halmstad".

Strategin bygger på att vi som bor, verkar och vistas i Halmstad gemensamt måste bidra till en hållbar tillväxt. Det betyder utveckling som är bra för människorna, miljön och ekonomin.

En av de största samhällsutmaningarna är den förändrade demografin. Andelen äldre ökar i högre takt än andelen yngre. Vi behöver arbeta aktivt för att bli en kommun som unga vill studera i och därefter arbeta och bo i. Befolkningstillväxt är en förutsättning för att kunna kompetensförsörja och finansiera välfärden framöver.

De fyra prioriterade områden för strategin är:

- Dra nytta av läget
- Bygg en stark samhällsgemenskap
- Attrahera och behålla unga
- Skapa en dynamisk arbetsmarknad

Strategin ersätter det som kallats för "Strategisk plan". Strategin gäller från den 30 juni 2023 och fyra år framåt.

Översiktsplanen stämmer väl överens med strategin och de fyra prioriterade områden som identifieras där.

Riktlinjer för bostadsförsörjningen med utbyggnadsplan

Nya Riktlinjer för bostadsförsörjningen har tagits fram efter att översiktsplanen antogs. De nya riktlinjerna är antagna av kommunfullmäktige 2023-10-26. Dock är de överklagade och har inte vunnit laga kraft.

Riktlinjerna består av delarna:

- Riktlinjerna som innehåller mål och planerade insatser
- Analys
- Utbyggnadsplan
- Hållbarhetsbedömning

Analysen är viktig för att kunna bedöma översiktsplanens aktualitet. Här har bland annat kommunens bostadsbyggnadsbehov analyserats. Analysen grundar sig både på Boverkets statistik och kompletterande analyser kommunen gjort då behovet föreligger för att kunna fastställa

bostadsbyggnadsbehovet. Till exempel har den statliga statistiken kompletterats med statistik på lokal nivå för att kunna se olika behov i olika delar av kommunen. I analysen redovisas den demografiska utvecklingen, marknadsförutsättningar, socioekonomi, bostadsbehov, flyttstudier och arbetspendling.

Utifrån analysen kan slutsatsen dras att det finns tillräcklig mängd bostäder utpekade i översiktsplanen. Behovet bedöms till 800 bostäder årligen för att täcka nybyggnadsbehovet. Behovet av bostäder beror på det initiala underskottet av bostäder, tillkommande hushåll då Halmstad årligen växer med nya invånare samt att en viss buffert av bostäder behövs om bostadsmarknaden ska fungera. Kommunen gör bedömningen att det inte är tillräckligt att bygga bostäder endast för att möta behovet av en ökande befolkning. För att uppnå en god bostadsförsörjning behöver också nuvarande underskott av bostäder byggas ikapp.

Av marknadsanalysen framkommer att marknadsläget är gott i staden och längs kusten varför detta inte utgör ett hinder. Målsättningen är en välfungerade och attraktiv bostadsmarknad som svarar mot såväl behov som efterfrågan. 800 bostäder årligen under perioden 2023-2050 är totalt 21600 bostäder. 21300 bostäder är utpekade i Framtidsplan 2050, inklusive bostäder utpekade i fördjupad översiktsplan för centrum. Det tillkommer även bostäder genom förtätning. Det finns alltså tillräckligt med bostäder utpekade i kommunens översiktsplan. Analyser av bostadsbehovet kommer att tas fram vart fjärde år då behovet kan förändras över tid.

Även planeringsinriktningar och texter om de geografiska områdena i Framtidsplan 2050 stöttar bostadsförsörjningsfrågan då åtgärder som ligger i linje med bostadsförsörjningslagens syfte främjas *”Syftet med planeringen ska vara att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs.”* Framtidsplan 2050 föreslår utöver en tillräcklig mängd bostäder även att olika upplåtelseformer och bostadsformer uppförs i kommunens olika orter och stadens olika stadsdelar. Det underlättar för människor att kunna bo kvar i sitt geografiska område, även om hushållsekonomin blir sämre. Det ökar också valmöjligheterna om ekonomin blir sämre till exempel vid förändrad livssituationen. I riktlinjerna föreslås även andra typer av planerade åtgärder för att sänka trösklarna till bostadsmarknaden som komplement till den fysiska planeringen.

Riktlinjerna för bostadsförsörjningen fastslår följande övergripande mål för kommunens bostadsförsörjning:

- Planera med beredskap för en växande befolkning
- Prioritera klimatutmaningen
- Prioritera jämlikhetsutmaningen
- Prioritera infrastruktur för en ny tid

Målen ligger väl i linje med kommunens översiktsplan då det i målbilden för översiktsplanen Framtidsbild 2050 framgår att dessa utmaningar ska prioriteras, vilket också genomsyrar hela översiktsplanen.

Utbyggnadsplanen är ett strategiskt genomförande av översiktsplanen. I denna har översiktsplanens utpekade områden för olika användningar tidsatts för ett strategiskt och strukturerat genomförande. Här har även analyser av lokalförsörjningsbehov och behov av infrastruktur legat till grund. Även dessa har i tillräcklig mängd pekats ut i Framtidsplan 2050. Utbyggnadsplanen ser till att föreslagen utbyggnad samordnas för bostäder, offentlig service, infrastruktur av olika slag och mark för näringslivet i linje med översiktsplanens intentioner.

Uppföljning av innehållskrav i Framtidsplan 2050

Enligt 3 kap. 23§ PBL ska kommunfullmäktige i planeringsstrategin bedöma i vilken utsträckning planen är aktuell i förhållande till kraven i 3§, 4§ andra stycket 1 och 2 samt 5§. Nedan följer en redovisning av innehållskraven i relation till Framtidsplan 2050.

Innehållskraven enligt Plan- och bygglagen 3 kap. 3-5§§

3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Lag (2020:76).

I översiktsplanen redovisas grunddragen för den planerade mark- och vattenanvändningen i en karta som omfattar hela kommunen.

Det framgår i planeringsinriktningarna hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

4 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa de förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap. kan ha en väsentlig betydelse för sådana beslut som avses i 2 § andra stycket. Riksintressen enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken ska alltid redovisas.

Av planen ska det även framgå hur kommunen anser att

- 1. riksintressen ska tillgodoses,*
- 2. gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken ska följas, och*

De allmänna intressena redovisas i översiktsplanen. För respektive intresse görs avvägningar och ställningstaganden.

Riksintressen redovisas och det görs avvägningar och ställningstaganden. I de fall det finns konflikter mellan intressen, vägs de mot varandra. Därefter följer kommunens ställningstaganden och planeringsinriktningar för att tillgodose respektive intresse.

Miljökvalitetsnormer redovisas och åtgärder vid fortsatt planering föreslås.

5 § Av översiktsplanen ska även följande framgå

- 1. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder,*
- 2. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,*
- 3. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken,*
- 4. kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra,*

5. om översiktsplanen avviker från en regionplan för länet, på vilket sätt den gör det och skälen för avvikelsen, och
6. sådana områden och verksamheter som angår två eller flera kommuner eller är av regional betydelse.

Om länsstyrelsen inte har godtagit planen i en viss del, ska det anmärkas i planen. Lag (2020:76).

1. I översiktsplanen finns tio strategiska planeringsinriktningar där inriktningar för bebyggelseutveckling hanteras. Flera av dessa kan kopplas till bostadsförsörjningen. I markanvändningskartan finns utbyggnadsområden för bostäder markerade.
2. Nationella mål och strategier som är av betydelse för den översiktliga planeringen presenteras och beaktas i översiktsplanen. De nationella målen och strategierna utgör ett viktigt redskap för att nå en hållbar utveckling. Agenda 2030 och de tre dimensionerna för hållbar utveckling är utgångspunkten för planen vilka även följs upp i hållbarhetsbedömningen.
3. I översiktsplanen finns sju LIS-områden utpekade längs det östra stråket längs Fylleån.
4. I planeringsinriktning ”7. Ett robust samhälle i ett förändrat klimat” finns inriktningar för hur planering ska ske för att minska risken för skador på den byggda miljön.
5. Det finns ingen regionplan för Hallands län. Den 1 januari 2023 trädde en ändring av plan- och bygglagen i kraft som anger att regional fysisk planering, förutom i Stockholms och Skåne län, även ska ske i Hallands län. En regionplan ska beslutas av regionfullmäktige senast i juni 2026. Kommunens översiktsplan ligger till grund för arbetet med ny regional plan för Hallands län.
6. Mellankommunala och regionala intressen beskrivs i översiktsplanen.

Bedömning

Översiktsplanen arbetades fram under åren 2019-2022 och det är inte mycket som har förändrats i innehållskraven sedan dess. Utifrån innehållskraven i 3 kap. PBL bedöms översiktsplanen därmed vara aktuell.

Uppföljning av översiktsplanen - tillämpning och användning

För att få veta hur översiktsplanen fungerar att använda skickades en enkät ut till förvaltningar och bolag. Svaren från enkäten kompletterades med workshops där frågeställningarna kunde fördjupas och diskuteras ytterligare. Enkäten med svar finns redovisade i bilaga 1.

Översiktsplanens målbild, Framtidsbild 2050

Framtidsbild 2050 är målbilden för översiktsplanen och beslutades av kommunfullmäktige 2019-10-31. Framtidsbild 2050 utgör målbilden inte bara för översiktsplanen utan även för andra strategiska dokument inom fysisk planering och efterföljande planering som detaljplanering och projektering. Med utgångspunkt från rådande omvärldstrender, de globala målen, kommunens förutsättningar, kommunens vision och de utmaningar kommunen står inför har en bild av vår framtida kommun målats upp. Detta presenteras i fyra visionsberättelser för de strategiska områdena *den inkluderande kommunen, miljömässig och ekologisk hållbarhet, attraktivitet och hållbar tillväxt* samt *framtidens välfärd*.

Frågan ställdes om i hur stor utsträckning Framtidsbilden användes som stöd i arbetet. Generellt var svaret att de flesta inte använder översiktsplanens målbild, Framtidsbild 2050 i någon större utsträckning i det dagliga arbetet med undantag för den strategiska planeringen. Flera uppfattar den främst var första steget vid utarbetandet av översiktsplanen. Några menar att den skulle kunna användas mer för att underbygga argument för hur kommunen ska utvecklas enligt översiktsplanen.

Uppföljning av planeringsinriktningar (del A)

Resultatet från enkät och workshops visar att huvuddelen av de som svarat tycker att översiktsplanen ger vägledning i arbetet. Många tycker att översiktsplanens strategiska planeringsinriktningar, del A, ger bra stöd och planeringsinriktningarna används mycket. Vilka planeringsinriktningar som används och hur mycket de används beror på vad man jobbar med. Hänvisningar till översiktsplanen görs i flera olika sammanhang som stöd vid planbesked, vid detaljplanering, bygglov och förhandsbesked utanför detaljplanerat område. Översiktsplanen används vidare i samtal med exploatörer, markägare och vid etableringsförfrågningar. Vid svar på remisser av olika slag används översiktsplanen som utgångspunkt för att motivera och förklara kommunens långsiktiga viljeinriktning med den fysiska planeringen. Även vid samtal med staten tex Trafikverket, vid planering av olika trafikens utveckling och framtida infrastruktursatsningar och vid planering av kommunal service används översiktsplanen. Det framkom inte att det var några planeringsinriktningar som saknades eller som behövde kompletteras.

Uppföljning av mark och vattenanvändningskartan (del B)

Huvuddelen av de som deltagit i enkät och workshops tycker att mark och vattenanvändningskartan ger en tydlig och bra vägledning. Generellt tillgodoses alla förvaltningarnas verksamhetens behov i översiktsplanen. Vissa tycker att informationen är på en för generell nivå.

I fördjupad översiktsplan för centrum konstateras att det i vissa delar finns konflikter mellan olika markanvändningar t ex genom att vissa utpekade grönstråk längs vissa gator kan vara svåra att genomföra. I vissa rekommendationer kring offentliga platser upplevs planen vara för detaljerad.

Några personer lyfter att det finns nya förutsättningar som påverkar hänsynslagren i översiktsplanen. Vissa av lagren finns i nya versioner och andra kommer inom kort att förändras.

Planeringsinriktningar tillsammans med de nya hänsynslagren ger vägledning.

Uppföljning av betydande miljöpåverkan

Den miljöpåverkan som kan anses vara betydande ska lyftas särskilt i hållbarhetsbedömningen som tillhör översiktsplanen. För Framtidsplan 2050 bedöms ianspråktagandet av jordbruksmark, påverkan på vattenkvalitet och vattenkvantitet, klimatpåverkan samt klimatanpassning vara särskilt betydande.

Åtgärder som planeras för att förebygga, hindra eller motverka betydande miljöpåverkan redovisas i hållbarhetsbedömningen. Översiktsplanen kan inte garantera att åtgärder genomförs för att motverka negativ miljöpåverkan, men den är vägledande för efterföljande beslut om planläggning och tillstånd. Genom att följa upp och utvärdera genomförande av översiktsplanen får vi kunskap om miljöutvecklingen och kan se eventuellt behov av ytterligare åtgärder.

Uppföljning av betydande miljöpåverkan kan med fördel göras i samband med planeringsstrategin. Då endast cirka ett och ett halvt år har gått sedan översiktsplanen vann laga kraft (2022-08-12) är det för tidigt att kunna göra en uppföljning som kan ge ett resultat. Ett fåtal detaljplaner har färdigställts och ännu färre har hunnit byggas ut. En utvärdering av hållbar utveckling föreslås därför göras i samband med nästa planeringsstrategi som ska godkännas senast år 2028.

Halmstads kommun har valt att ta fram en utbyggnadsplan för att strategiskt och strukturerat genomföra Framtidsplan 2050. I utbyggnadsplanen föreslagna utbyggnad tidsatt när utbyggnaden ska ske och samordnade mellan de olika delarna bostäder, verksamheter, offentlig service och teknisk infrastruktur. Tidsättningen grundas på en principiell utbyggnadsstrategi. En hållbarhetsbedömning utifrån social-, miljömässig- och ekonomisk hållbarhet togs fram som ett processtöd till framtagandet av Utbyggnadsplanen. Avsikten är att säkerställa att genomförandet av Framtidsplan 2050 sker så hållbart som möjligt och jobba proaktivt med hållbarhetsfrågorna även i efterföljande planeringsskeden.

Uppföljning av tillämpning och användbarhet

Generellt upplevs att tillämpningen av översiktsplanen fungerar väl och att den ger bra stöd för efterföljande arbete. Översiktsplanens digitala kartverktyg är väl använt och omtyckt av huvuddelen av användarna. Det är tydligt att användare som är vana vid verktyget och använder det ofta tycker bättre om det än de som använder det mer sällan. Sällananvändare kan tycka att det är krångligt och svårt att navigera i och använder sig oftare av oftare pdf-versionen.

Några tjänstepersoner lyfter att mängden information gör dokumentet svårt att överskåda. Det finns risk att information förbises eftersom det finns flera olika teman och kapitel i planen. Det kräver att

man är duktig användare och har stor förståelse för översiktsplanen, dess upplägg och innehåll för att kunna styra igenom informationsmängden. Pdf-versionen används oftast då man vill kunna söka efter specifika ord. Beroende på vad man arbetar med så används ibland utbyggnadsplanen mer där det finns information kring när i tid olika områden ska byggas ut, mer detaljerad information och samband med andra projekt.

Följsamheten till översiktsplanen är generellt hög vid olika beslut som tas i kommunen vilket kanske inte är så konstigt då översiktsplanen är så pass ny. Ibland märks dock att beslut tas som helt eller delvis går emot planeringsinriktningar i översiktsplanen. Det kan både bero på aktiva politiska ställningstaganden och men också att det ibland kan vara svårt att se hur varje litet beslut i det enskilda projektet bidrar till den större helheten. Det är främst i trafikfrågorna det ibland sker avvikelser på förvaltnings- och nämndnivå. I den strategiska planeringen är det tydligt att hållbara transporter ska prioriteras men bilen får ofta prioritet i de konkreta projekten.

Bedömning

Både svaren i enkäten och diskussioner vid workshops visar att tjänstepersoner som använder översiktsplanen tycker att den fungerar bra som vägledning. Man tycker också att det digitala kartverktyget fungerar bra. Det skulle behövas vissa informationsinsatser för att fler i kommunorganisationen, både tjänstepersoner och politiker ska känna till och bli bättre insatta i översiktsplanen. Det skulle även kunna ge en ökad kunskap om tex användningen av översiktsplanens målbild.

Vad gäller förändrade hänsynslager behöver det vara tydligt vilka lager som var aktuella vid översiktsplanens antagande. Hänsynslagren uppdateras löpande och finns tillgängliga i kommunens kartsystem. Hänsynslagren i översiktsplanen markeras med aktualitetsdatum så det blir tydligt att det kan finnas mer aktuell information. Dessa lager kan sedan kombineras med översiktsplanens ställningstaganden gällande planeringsinriktningar och markanvändning. Ny information i översiktsplanens hänsynslager hanteras i efterföljande detaljplaneprocess och bedöms i nuläget inte påverka översiktsplanens aktualitet.

Översiktsplanen bedöms fortsatt aktuell utifrån tillämpning och användning av den.

Underlag och följduppdrag till översiktsplanen

Underlag till översiktsplanen

Befintliga underlag

Här listas de underlag som legat till grund för översiktsplanen och fördjupad översiktsplan för centrum. Planer eller riktlinjer antagna av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige:

- Halmstads gröna värden, kommunfullmäktige, 2008-03-27
- Renhållningsordning för Halmstads kommun 2019 Del 1 – Avfallsplan med mål och åtgärder, kommunfullmäktige, 2018-12-19
- Övergripande riktlinjer för exploatering inom vattenskyddsområde, kommunfullmäktige, 2018-02-13
- Plan för energi och klimat, kommunfullmäktige, 2021-06-15
- Grönplan för park- och grönområden, kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott, 2016-03-22
- Plan för transportsystemet del 1: transportstrategi mot 2050, kommunfullmäktige, 2021-10-28
- Plan för transportsystemet del 2: transportplan mot 2050, kommunstyrelsen, 2022-04-05
- Plan för den inkluderande kommunen 2020-2024, kommunfullmäktige 2020-05-28
- Plan för klimatanpassning del 1: nulägesanalys, kommunstyrelsen, 2020-09-22
- Plan för klimatanpassning del 2: inriktningar, kommunfullmäktige, 2021-10-28
- Plan för klimatanpassning del 3: strategier och inriktningar, kommunfullmäktige, 2021-11-23
- Plan för vatten och VA: målsättningar, kommunfullmäktige, 2021-04-29
- Plan för vatten och VA: åtgärder, kommunstyrelsen, 2021-06-01
- Kommunstyrelsens riktlinjer för hållbar dagvattenhantering, kommunstyrelsen 2022-08-30
- Rutiner för hållbar dagvattenhantering, kommunstyrelsen 2022-08-30

Till grund för planen ligger även nedan listade utredningar och underlag:

- Jordbruksmarks-PM, Kommunledningsförvaltningen, 2022-03-30
- Utredning boendesegregation, WSP, 2021-02-02
- Kulturmiljöprogram för staden, Kulturmiljö Halland, 2020
- Bullerkartläggning, Halmstad, 2016
- Kulturmiljöprogram för Halmstads kommun, Kulturmiljö Halland, 2014
- Landskapsbildsvärden för Halmstads kommun, Stadsbyggnadskontoret, 1999
- Friluftsliv, underlag för översiktsplanen, Stadsbyggnadskontoret, 1997

Till grund för den fördjupade översiktsplanen för centrum ligger även nedan listade utredningar och underlag:

- Halmstad – Kulturmiljö av riksintresse, fördjupat kunskapsunderlag, Olga Schlyter Kulturmiljökonsult, 2023-03-10
- Hydrologisk påverkan på Aleskogen – PM Geoteknik, Awer, 2023-02-10
- Värmekartering Halmstad, Norconsult, 2022-05-17
- Tre platsbildningar: Slottsplatsen - Nyhem/Sture – Linehed/Larsfrid, Halmstad kommun/SWECO, 2022-03-04
- Kollektivtrafikutredning Halmstad, 2021-09-03, SWECO
- Kontorsmarknadsanalys Halmstad, SVEFA, 2021-06-04
- Översvämningssäkring Halmstads centrum - Konsekvensutredning, kostnadsberäkning och tidplan för skydd av Halmstads centrum, SWECO, 2020-12-18
- Förstudie: Stadsparken Norre Katts park – Bastionen – Norre Port, White, 2020-12-14
- Nuläge och analys centrum, Underlag till Centrumutvecklingsplan 2050, Halmstads kommun, januari 2020
- Kulturstråk Nissan, Halmstad kommun, 2017-01-10
- Lukt, buller och smittspridning - Investeringskostnader och kompletterande spridningsberäkningar avseende lukt, Sweco, 2017-12-04
- Risk och sårbarhet, Tullkammarkajen, Tyréns, 2015-04-23

Nya underlag

Här listas nya underlag som kommit fram sedan översiktsplanen antogs.

Planer eller riktlinjer antagna av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige:

- Plan för olycksförebyggande verksamhet, kommunfullmäktige 2021-11-18
- Riktlinjer för bostadsförsörjning med utbyggnadsplan, kommunfullmäktige 2023-10-26
- Åtgärdsplan för klimatanpassning, kommunfullmäktige 2023-11-27
- Riktlinjer för krisberedskap, kommunfullmäktige 2023-06-07

Övriga kunskapsunderlag:

- Bullerkartläggning Halmstad, 2021
- Översvämningsskartering kusten, MSB, 2023
- Värmekartering för hela Sverige, MSB, 2023
- Översvämningsskartering för Suseån, MSB, 2024

Pågående arbeten med underlag

- Grönblå plan
- Riktlinjer för lokalförsörjning
- Plan för åtgärder av buller 2024-2029
- Plan för avfall och resurshushållning

Behov av nya underlag

Här listas andra planer, strategier eller underlag som det finns behov av att uppdatera för att säkerställa ett bra genomförande:

- Markanvisningsplan. En markanvisningsplan som bygger på översiktsplanen och riktlinjer för bostadsförsörjning med utbyggnadsplan behöver tas fram.
- Säkerställa eventuell uppkoppling mot Bolmen med avseende på dricksvattenförsörjning som underlag för riksintresse vattenförsörjning. När ledningssträckning är utredd kan behovet om att tillskapa riksintresse lyftas. Havs- och vattenmyndigheten är ansvarig myndighet.
- VA utanför verksamhetsområde, kommunfullmäktige 2017-02-07. Riktlinjer för handläggning av anslutningsärenden till allmän VA-anläggning utanför fastställt verksamhetsområde för VA i Laholms och Halmstads kommuner. Används vid förhandsbesked på landsbygden. Riktlinjerna motsäger delvis gällande VA-plan och översiktsplan och behöver ersättas i dessa delar.
- Friluftslivsområden. En översyn behövs av befintligt underlag. Uppdrag om en friluftspan finns på Teknik- och fastighetsförvaltningen.
- Landskapsbildsvärden. En översyn behövs av befintligt underlag. Underlag tas fram inom tematiskt tillägg för förnybar energi.
- Översyn, prioritering och upphävande av befintliga detaljplaner som inte överensstämmer med översiktsplanen.

Bedömning

Bedömningen är att det finns väldigt väl genomarbetade och aktuella underlag till översiktsplanen. Ett mycket omfattande arbete gjordes inför och underframtagande av översiktsplanen då olika tematiska planer togs fram som plan för energi och klimat, klimatanpassning, vatten och va, transportsystemet och den inkluderande kommunen. I de delar där underlaget är gammalt och till delar inaktuellt planeras det att tas fram nya underlag.

Fördjupningar, tillägg och planer av betydelse för översiktsplaneringen

Pågående fördjupade översiktsplaner och tematiska tillägg till översiktsplanen

Här listas de planer och arbeten som för närvarande pågår:

- Fördjupad översiktsplan för Larsfrid och Vilhelmsfält
- Tematiskt tillägg för förnybar energi tex sol och vind
- Arkitekturpolicy som tematiskt tillägg

Larsfrid och Vilhelmsfält

Verksamhetsområdena Larsfrid och Vilhelmsfält är utpekade i översiktsplanen som omvandlingsområden, från industrier till en mer blandad bebyggelse med fokus på bostäder. I april 2019 tog kommunstyrelsen beslut om att ta fram en fördjupning av översiktsplanen för omvandlingsområdet. Planen beräknas antas under 2025.

Syftet med omvandlingsområdet är att minska den barriäreffekt verksamhetsområdet har där det skär av bostadsområdena i östra Halmstad från havet. Förhoppningen är att genom att upplevelsemässigt knyta de östra stadsdelarna närmre havet öka dessa stadsdelars attraktivitet.

Fördjupningen av översiktsplanen för Larsfrid och Vilhelmsfält syftar till att, på en mer detaljerad nivå, utreda områdets förutsättningar för en omvandling samt föreslå en lämplig användning och struktur för områdets framtida utveckling. Målet är även att, tillsammans med de många fastighetsägarna i området, hitta fungerande samverkansformer inför det framtida genomförandet av omvandlingen.

Det pågående arbetet med den fördjupade översiktsplanen ligger i linje med gällande översiktsplan. Kommunen gör därför bedömningen att översiktsplanen är fortsatt aktuell inom Larsfrid och Vilhelmsfält.

Tematiskt tillägg för förnybar energi tex sol och vind

I samband med arbetet med gällande översiktsplan, Framtidsplan 2050, konstaterades att det fanns ett behov av att uppdatera underlaget kring vindkraft och solenergi. Analyserna i planeringsunderlaget, Tematiskt tillägg Vindkraft från 2009, baseras på vindkraftverk med en totalhöjd på maximalt 150 meter. Tack vare snabb och omfattande teknikutveckling är det idag aktuellt med vindkraftverk med totalhöjder mellan 240 - 300 meter vilket drastiskt har förändrat förutsättningarna och eventuellt påverkansområde för omgivningen. Det innebär att kommunen saknar aktuellt planeringsunderlag som ger vägledning angående flera väsentliga frågor. Några som kan nämnas är lämpliga avstånd till bostäder utifrån påverkan, visuell påverkan och även kumulativa effekter tillsammans med andra vindkraftsparker. Kommunen saknar även underlag och vägledning kring större solenergiparker och utvecklingen går snabbt. De allt större solenergiparkerna planeras ofta på jordbruksmark. I ett tematiskt tillägg till översiktsplanen kan avvägningar göras mellan de allmänna intressena förnybar energi och brukningsvärd jordbruksmark.

Kommunstyrelsen beslutade 2023-10-10 §266 att ge kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för förnybar energi. Planen bedöms kunna antas under tredje kvartalet 2025. De energislag som bedöms som givna att hantera i ett tematiskt tillägg är solenergi och vindkraft eftersom de har stor påverkan på markanvändningen. Arbetet med det tematiska tillägget inleds med en bred kartläggning av hållbara/förnybara energislag som vattenkraft, biogas, vätgas, vågkraft mm.

Ett tematiskt tillägg till översiktsplanen kommer att tydliggöra kommunens viljeinriktning till hur kommunens mark och vattenområden ska utvecklas, användas och bevaras med utgångspunkt i de markanspråk som de hållbara energislagen har.

Arkitekturpolicy

Kommunstyrelsen har 2024-01-30 gett kommunledningsförvaltningen i uppdrag att ta fram en arkitekturpolicy som en del i arbetet med gestaltad livsmiljö.

En arkitekturpolicy ska vara ett verktyg för att följa en politisk vision om hur ett framtida Halmstad ska se ut och utvecklas. Policyn ska användas genom hela samhällsbyggnadsprocessen: vid detaljplaneläggning, markanvisningar, bygglovsgivning och vid upprättande av bygghandlingar. Både vad gäller allmän plats och kvarterersmark. Syftet med en arkitekturpolicy är att bidra till kommunens arbete med hållbarhet och att genomföra kommunens mål om att vara Hemstaden och Upplevelsestaden samt statens viljeinriktning om politikområdet gestaltad livsmiljö.

Policyn ska tas fram förvaltningsövergripande och vara ett tematiskt tillägg till kommunens översiktsplan Framtidsplan 2050. Framtagandet av en arkitekturpolicy leds av samhällsutvecklingsavdelningen på kommunledningsförvaltningen och förväntas vara klar i början av 2025.

Behov av nya fördjupningar, tillägg och planer

Här listas fördjupade översiktsplaner eller andra planer som det finns behov av:

- Östra stranden – utveckling av stadsdelen samt klimatanpassning, destinationsutveckling och grönt vardagsrum
- Hamnen – fördjupad översiktsplan vid behov av en utbyggnad av hamnområdet med en större utfyllnad samt klimatskydd.
- Kommunikationsreservatet – översyn som föreslås behandlas i regional fysisk plan för Halland.

Östra stranden

Stränderna är mycket viktiga för Halmstads identitet. Östra stranden har stor betydelse som en stadsnära strand särskilt för boende i den östra delen av staden. Tylösand och Östra stranden är de stränder som har särskilt stor betydelse för destinationsutveckling för besöksnäring och turism vilket är lyft i Plan för utveckling av Halmstads stränder. Östra stranden är en fokusstrand i planen och är också en av prioriterade stränder i Utbyggnadsplanen.

Östra stranden fungerar som ett grönt vardagsrum för boende i de tättbebyggda stadsdelarna i östra Halmstad. Grönyteanalysen visar att tillgången till grönyta är mycket ojämnt fördelad mellan olika stadsdelar. I de östra stadsdelarna (Nyhems, Linhed, Östergård, Andersberg och centrum) är mängden grönyta per invånare väsentligt mindre än 100 kvm. I dessa stadsdelar har tillgången till grönyta dessutom sjunkit under senaste decenniet, sedan fler invånare flyttat in. Trångboddheten har ökat och grönytor tagits i anspråk genom förtätning vid nybyggnation. Detta kan jämföras med de flesta andra stadsdelar som har en grönytetillgång på mellan 200-400 kvm. Östra stranden som stort rekreativt område har därför ett mycket stort värde för invånarna i stadens östra delar.

Klimatförändringarna medför att det finns stor översvämningsproblematik framöver. Behov och problematik är komplex och fördjupade utredningar och ställningstaganden behövs för hur Östra stranden kan utvecklas. I nuvarande översiktsplan är Östra stranden utpekad som befintlig tätort med oförändrad markanvändning samt delar med grönytor särskilt viktiga att bevara. Det finns även utpekade stråk och kopplingar mot de östra stadsdelarna.

I nuläget avslår kommunen inkomna planbesked eftersom vägledning saknas för hur detaljplaner ska hanteras. Områdets komplexitet behöver lösas i en övergripande skala. Detta gör att utvecklingsmöjligheterna för Östra stranden avstannar. Samtidigt kan kommunen inte neka bygglovsansökningar som ligger i linje med äldre gällande detaljplaner trots att aktuell kunskap finns om att de är olämpliga utifrån klimatfrågan.

En fördjupad översiktsplan behöver tas fram med syfte att utreda och ta ställning till klimatanpassningsfrågan och framtida utveckling för Östra stranden. Behovet av en fördjupad översiktsplan är stort redan i nuläget. Den fördjupade översiktsplanen bör påbörjas under denna mandatperiod. Kommunen gör bedömningen att översiktsplanen inte är aktuell för Östra stranden. För precisering av geografiskt område, se bilaga 2.

Hamnen

Hamnen är viktig för Halmstads näringslivsutveckling. Området är i gällande översiktsplan utpekad som: *"Befintligt verksamhetsområde som tillåts utvecklas. Utvecklingen innebär effektiviserad markanvändning, klimatsäkring och premiering av hållbara transporter såsom sjöfart och gods på järnväg. Utvecklingen kan innebära en mindre utfyllnad av havet. Verksamheter med koppling till hamn och behov av närhet till vatten prioriteras. Visuellt skydd mot Östra stranden ingår också."* Arbetet pågår med en ny detaljplan för att utveckla Halmstads hamn som logistisk nod.

På lång sikt finns potential att bygga ut hamnen ytterligare genom utfyllnad i havet. Innan 2070 behövs också ett storskaligt skydd för att klimatsäkra centrala Halmstad. Skyddet behöver finnas någonstans mellan hamnen och simstadion Brottet. En större utfyllnad och ett yttre klimatskydd bör föregås av en fördjupad översiktsplan. Denna plan ligger längre fram i tiden och är inte aktuell innan nästa planeringsstrategi tas fram. Kommunen gör därför bedömningen att översiktsplanen är fortsatt aktuell för hamnen.

Kommunikationsreservatet

I översiktsplanen finns ett kommunikationsreservat för nationell väg och järnväg öster om Halmstad. Kommunikationsreservatet ger utrymme att flytta både järnväg för godstransporter och motorväg. Reservatet är i delarna söder om Fylleån endast anpassat för järnväg. Sträckningen ska hållas fri från ny bebyggelse för att möjliggöra för en utbyggnad i framtiden. Behovet av utbyggnad bedömdes i översiktsplanen vara efter planperioden, dvs efter år 2050.

Med anledning av kommande klimatförändringar och stigande havsvattennivåer ökar behovet av att göra en översyn av kommunikationsreservatet, särskilt i dess södra del eftersom denna i nuvarande sträckning inte är anpassad till motorväg. Översynen bör då även omfatta en sträckning in i Laholms kommun och bör ske i samverkan mellan Halmstads kommun, Laholms kommun, Trafikverket och Region Halland. Då det är en fråga som berör både stat, region och kommuner är det en fråga som är lämplig att hantera inom det pågående arbetet med den regionala fysiska planen för Hallands län.

Kommunen gör bedömningen att översiktsplanen är fortsatt aktuell tills analys är gjord och eventuell ny sträckning är framtagen.

Sammanfattande bedömning och fortsatt översiktsplanearbete

Enligt 3 kap. 23§ ska kommunfullmäktige i planeringsstrategin ta ställning till kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen.

Sammanfattande bedömning

Utifrån innehållskraven bedöms översiktsplanen vara aktuell. De strategiska planeringsinriktningarna (del A) är aktuella i sin helhet. Mark- och vattenanvändningskartan (del B) är aktuell med undantag för området vid Östra stranden, läs mer i avsnitt ”Behov av nya fördjupningar, tillägg och planer” samt se bilaga 2 för precisering av område.

En förbättringspotential för tillämpningen av översiktsplanen bedöms främst vara att fler, både tjänstepersoner och politiker, behöver få bättre kunskap om översiktsplanen. Förslaget är därför att vissa utbildningsinsatser genomförs så att berörda tjänstepersoner och politiker blir tillräckligt väl insatta i översiktsplanen och dess inriktningar.

Fortsatt kontinuerligt översiktsplanearbete

Det kontinuerliga arbetet med översiktsplaneringen sker genom att tematiska tillägg och fördjupade översiktsplaner tas fram då behov finns. Detta kan vara om det behövs nya ställningstaganden eller om ett visst geografiskt område behöver hanteras fördjupat. Dessa planer ersätter översiktsplanen inom ett visst tematiskt eller geografiskt område och kommer att gälla tillsammans med översiktsplanen.

En viktig del i det kontinuerliga arbetet med översiktsplaneringen sker även genom att översiktsplanens stora projektgrupp träffas kontinuerligt varje år. Då kan aktuella frågor som påverkar översiktsplaneringen lyftas. Har det tillkommit nya planeringsunderlag eller finns det några som behöver tas fram? Finns behov som aktualiserar nya fördjupade eller tematiska översiktsplaner? Hur fungerar tillämpningen av översiktsplanen? Dessa inspel är viktig för att hålla översiktsplaneprocessen levande. Det blir också ett viktigt bidrag och ger ett förenklat arbete inför framtagande av kommande planeringsstrategi.

Kommunens framtida arbete med att ta fram en planeringsstrategi föreslås inledas direkt efter valet. Processen med att ta fram en planeringsstrategi bedöms ta knappt ett år. Planeringsstrategin bör antas senast 1,5 år efter ordinarie val för att marginal ska finnas för den demokratiska processen.

Genomförandet av översiktsplanen sker och hanteras inom arbetet med utbyggnadsplanen. Denna bygger på en utbyggnadsstrategi med tillhörande hållbarhetsbedömning. Utbyggnadsplanen ligger till grund för initiering av projekt såsom planuppdrag och planbesked. Den medför ett strukturerat och samordnat genomförande av översiktsplanen.

Utbyggnadsplanen ligger till grund för plan för lokalförsörjning, plan för teknisk offentlig infrastruktur som är underlag till kommunens planeringsdirektiv med budget. Varje år startar

processen med lokalförsörjningsplanen med att nämnderna följer upp behovet. Planerade insatser i riktlinjer för bostadsförsörjning följs upp årligen av ansvariga förvaltningar där kommunledningsförvaltningen är sammankallande.

Bilaga 2

Karta över preliminär avgränsning av fördjupad översiktsplan för Östra stranden

